



ÖNCEKİ ÖĞRENMELERİN TANINMASI VE KALİTE GÜVENCESİNİN SAĞLANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Usul ve Esaslar'ın amacı, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi kapsamındaki yeterlilikler için önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ve ilgili kurumların görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Usul ve Esaslar; Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi kapsamındaki yeterlilikler için önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin görev, yetki ve sorumluluklar ile sürecin ilkelerini ve aşamalarını kapsar.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Usul ve Esaslar, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 255 inci maddesi ile 19/11/2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesi ile 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve 2547 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Usul ve Esaslar'ın uygulanmasında;

a) Belgelendirme kuruluşu: Bireyin öğrenme kazanımlarının ölçülmesi, değerlendirilmesi ve başarılı olunması halinde yeterliliğin belgelendirilmesiyle ilgili işlemleri yürütmek üzere, sorumlu kurum veya kuruluşlar tarafından yetkilendirilen kuruluşları,

b) Daire Başkanlığı: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Dairesi Başkanlığını,

c) Eğitim kuruluşu: Genel, meslekî ve teknik eğitim alanında diploma almaya götüren ortaöğretim kurumları ve yükseköğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurum ve kuruluşlarını,

ç) Kalite güvencesi: Yeterliliklerin belirlenen kalite standart ve ölçütlerini karşılamaını sağlayan planlama, uygulama, değerlendirme, raporlama ve kalite iyileştirme faaliyetlerini,

d) Koordinasyon Kurulu: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Koordinasyon Kurulunu,

e) Kurul: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Kurulunu,

f) Kurum: Meslekî Yeterlilik Kurumunu,

g) Öğrenme kazanımı: Herhangi bir öğrenme sürecinin tamamlanmasından sonra bireyin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri,

ğ) Önceki öğrenmelerin tanınması: Bireyin bir yeterliliğe hak kazanması veya bir eğitim programının bir kısmından muaf tutulması için daha önce örgün, yaygın ve serbest öğrenme yoluyla kazandığı öğrenme kazanımlarının değerlendirilmesi ve belgelendirilmesi sürecini,



h) Sorumlu kurum: Eğitim ve öğretim sistemindeki yeterliliklerin belirlenmesi, tanımlanması ve sunulmasıyla ilgili yasal düzenlemeleri, işlemleri ve koordinasyonu yürüten Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Mesleki Yeterlilik Kurumu ve yükseköğretim kurumları ile yeterliliklerden sorumlu olduğu ilgili mevzuatta belirtilen diğer kurum ve kuruluşları,

1) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi: Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, mesleki, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesini,

i) Yeterlilik Belgesi: Sorumlu kurum tarafından bireyin öğrenme kazanımlarını belirli ölçütlere göre edindiğinin bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin sonunda tanınması halinde elde edilen diploma, sertifika vb. resmi belgeyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Önceki Öğrenmelerin Tanınması ve Kalite Güvencesinin Sağlanmasına İlişkin Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Görev, yetki ve sorumluluklar

MADDE 4 - (1) Sorumlu kurumlar, düzenledikleri yeterlilikler için önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanması sürecinin, bu Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesinde belirtilen ilkeler ve 6 ncı maddesinde tanımlanan aşamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesinden sorumludur. Sorumlu kurumlar, bu Usul ve Esasları dikkate alarak önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin bir politika belgesi hazırlar ve Kurulun görüşüne sunar.

(2) Eğitim kuruluşları ve belgelendirme kuruluşları, bağlı oldukları sorumlu kurumlar tarafından belirlenen önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına yönelik süreçleri uygulamaktan sorumludur.

(3) Daire Başkanlığı, bu Usul ve Esaslar'ın uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin bir rehber hazırlamaktan ve politika belgelerinin hazırlanmasında ve uygulanmasında sorumlu kurumlara teknik destek sağlamaktan sorumludur.

(4) Kurul, önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemekten ve sorumlu kurumların hazırlayacağı politika belgelerini değerlendirmekten sorumludur.

(5) Koordinasyon Kurulu, bu Usul ve Esaslar'ın sorumlu kurumlar tarafından uygulanmasını sağlamaktan sorumludur.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Önceki Öğrenmelerin Tanınması Sürecinin İlkeleri ve Aşamaları

Önceki öğrenmelerin tanınması sürecinin ilkeleri

MADDE 5 - (1) Önceki öğrenmelerin tanınması sürecinde aşağıdaki ilkeler esas alınır:

- a) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi kapsamındaki yeterliliklerin eğitim ve öğretimin yanı sıra önceki öğrenmelerin tanınması yoluyla da erişilebilir olması esastır.
- b) Bireyin belirli bir yeterliliği veya bir kısmını edinmesi veya sahip olduğu öğrenme kazanımlarının görünür kılınması amaçlanır.
- c) Önceki öğrenmelerin tanınması yoluyla edinilen yeterliliklerin, örgün ile yaygın eğitim ve öğretim yoluyla edinilen yeterliliklerle aynı olması esastır.
- ç) Örgün ile yaygın eğitim ve öğretimde kullanılan standartlar esas alınır.
- d) Dezavantajlı gruplar başta olmak üzere önceki öğrenmelerin tanınmasına ilişkin süreçler herkes için erişilebilirdir.
- e) Bu süreçlere katılmak gönüllülük esasına dayalı olup birey, sürece katılmaya ve süreci sonuçlandırmaya kendisi karar verir.
- f) Bireyin doğru ve yeterli bilgiye ulaşması için süreçlerle ilgili erişilebilir aydınlatıcı bilgi sunulur.
- g) Önceki öğrenmelere ilişkin kazanımlar ve yeterlilikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumludur.
- ğ) Sürecin aşamalarından sorumlu birim ve kişiler açıkça belirlenerek, söz konusu birim ve kişilerin yetkinliklerinin geliştirilmesi için gerekli imkânlar hazırlanır.
- h) Sürecin kalite güvencesi, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde Yer Alacak Yeterliliklerin Kalite Güvencesinin Sağlanmasına İlişkin Yönetmeliğe uygun olarak sağlanır.

Önceki öğrenmenin tanınması sürecinin aşamaları

MADDE 6 - (1) Önceki öğrenmelerin tanınması süreci; tanımlama, dokümantasyon, değerlendirme ve belgelendirme aşamalarını içerecek şekilde belirlenir.

Tanımlama

MADDE 7 - (1) Tanımlama aşamasında; bireyin edinmiş olduğu öğrenme kazanımları tespit edilerek, bireyin, önceden edindiği öğrenme kazanımlarının farkına varması sağlanır.

(2) Tanımlama aşaması, öz değerlendirmeye imkân veren standartlaştırılmış bilgi işlem teknolojisi araçları ile desteklenebilir.

(3) Birey, sürecin eğitim ve öğretime kıyasla maliyeti ve faydaları hakkında bilgilendirilir.

(4) Bu aşamada Europass özgeçmiş ve Avrupa Beceri Profil Aracı gibi araçların kullanılması teşvik edilir.

Dokümantasyon

MADDE 8 - (1) Dokümantasyon aşamasında; tanımlama aşamasında tespit edilen öğrenme kazanımlarına dair kanıtlar toplanır.



(2) Bireyin özgeçmişi ile kariyer geçmişini içeren bir dosya hazırlanır. Dosyada, öğrenme kazanımlarını ortaya koyan kanıt niteliğinde çeşitli belgeler ve ürün örnekleri bulunur.

(3) Bu aşama yazılı belgeler, ürün örnekleri ve uygulamalar gibi farklı kanıt türlerine açık olup bu kanıtlar edinilmiş öğrenme kazanımlarına ilişkin bir fikir verir.

(4) Sadece görev veya pozisyonların listelenmesi öğrenme kazanımları açısından yeterli bir kanıt olarak sayılmaz.

Değerlendirme

MADDE 9 - (1) Değerlendirme aşamasında; bireyin edindiği öğrenme kazanımlarının belirli referans noktalarını ve/veya öğrenme kazanımlarına dayalı standartları karşılama düzeyi değerlendirilir.

(2) Öğrenme kazanımlarına dayalı bir değerlendirme aşamasında öğrenme yeri ve süresi gibi belirli girdilerden ziyade, bireyin neyi bildiğine, anladığına ve yapabildiğine odaklanılır.

(3) Değerlendirme, yazılı ve belgeye dayanan kanıtların yanı sıra başka kanıt türlerini de içerir. Öğrenme kazanımlarının bireye özgü oluşu nedeniyle yazılı sınavlar, sözlü ve uygulama sınavları gibi farklı değerlendirme araçları birlikte kullanılır. Yükseköğretimde önceki öğrenmelerin tanınmasına ilişkin tüm süreçler, Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulan merkezi ölçme birimi tarafından yapılır.

(4) Değerlendirme araç ve yöntemleri, eğitim ve öğretimde kullanılan araç ve yöntemlerle aynı veya bunlara benzerdir. Bu araçlar, her bireye özgü öğrenmeleri ve öğrenmenin gerçekleştiği ortamı tespit etmeye ve değerlendirmeye uygun olarak tasarlanır.

Belgelendirme

MADDE 10 - (1) Belgelendirme aşamasında; tanımlanan, raporlanan ve değerlendirilen öğrenme kazanımları resmi bir belgeye dönüştürülür.

(2) Belirli standartlar temel alınarak öğrenme kazanımlarının edinildiğini resmi olarak onaylayan bir sonuç değerlendirmesi yapılır.

(3) Bu aşamada; yeterliliğin tamamı veya bir kısmını belgelendirme, yeterliliğe yönelik bir sınava veya eğitim programına giriş hakkı tanıma veya yeterliliğe yönelik kredilerden veya bazı giriş şartlarından muafiyet sağlama kararı verilir.

(4) Belgelendirilen yeterliliklerin örgün ile yaygın eğitim ve öğretim yoluyla edinilen yeterliliklerle aynı olması esastır. Önceki öğrenmelerin tanınması yoluyla düzenlenen yeterlilikler, eğitim ve öğretim yoluyla düzenlenen yeterliliklerle aynı değerdedir.



Kalite güvencesi

MADDE 11 - (1) Önceki öğrenmelerin tanınması kapsamında düzenlenecek yeterliliklerin kalite güvencesi, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde Yer Alacak Yeterliliklerin Kalite Güvencesinin Sağlanmasına İlişkin Yönetmeliğe uygun olarak sağlanır.

(2) Yeterliliklerin kalite güvencesi, sorumlu kurumlar tarafından Kurula sunulmuş kalite güvence belgeleri ve politika belgeleri esas alınarak değerlendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin politika belgesi

MADDE 12 - (1) Sorumlu kurumlar, bu Usul ve Esaslar'ın yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde, önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin bir politika belgesi hazırlar ve Kurulun görüşüne sunar.

(2) Politika belgesinde, önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin misyon, vizyon, ilkeler, hedef kitle, kapsadığı yeterlilikler, süreç ve sonuçları tanımlanır.

(3) Kurulun görüşleri dikkate alınarak nihai hale getirilen politika belgeleri, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi internet sitesi ve sorumlu kurumların iletişim kanalları aracılığıyla ilgili paydaşlara ve kamuoyuna ilan edilir.

Şikâyet ve itirazlar

MADDE 13 - (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamındaki karar ve işlemlere ilişkin şikâyet ve itirazlarda “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin Uygulanmasına İlişkin Verilen Kararlar Hakkında Yapılacak İtirazlarda İzlenecek Usul ve Esaslar” hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14 - (1) Bu Usul ve Esaslar, Koordinasyon Kurulunun onayıyla yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 - (1) Bu Usul ve Esaslar'a ilişkin hükümleri, Koordinasyon Kurulunun onayıyla Meslekî Yeterlilik Kurumu Başkanı yürütür.